

Specialistkurs inom specialistordningen för leg psykologer.

Exekutiva funktioner – utredning och åtgärder vid förvärvade och utvecklingsrelaterade begränsningar.

Kurstid: 27-29 maj samt 12-13 september, 2013.

Kursavgift 15000:- + moms. Kursen ges i centrala Stockholm och dokumentation, alla luncher och kaffe/förfriskningar fm och em ingår i avgiften.

Anmälan som är bindande görs till christine@kognitia.se eller hakan.nyman@neuropsykolog.com

Kursen kan ses som en helt **fristående kurs** eller som en **påbyggnadskurs** till ”Neuropsykologisk utredningsmetodik vid psykiatriska tillstånd” (ackrediterad som specialistkurs av Specialistrådet i Sveriges Psykologförbund).

Kursen är ackrediterad som specialistkurs inom specialistordningen för psykologer.

Kursbeskrivning

Kursen är en vidareutbildning för legitimerade psykologer som önskar fördjupade kunskaper om hur man förstår exekutiva funktioner i ett evolutionärt perspektiv i modern neurovetenskap, och hur man utreder och bedömer nedsättningar och begränsningar i sådana funktioner i ett processororienterat arbetssätt. Vidare kommer de olika typer av åtgärder och interventioner som kan föreslås för att utveckla, återhämta eller kompensera för exekutiva svårigheter att behandlas.

Kursen lägger särskild vikt vid

Exekutiva funktioner i evolutionär belysning

Hur EF utvecklas under barndomen och avvecklas under åldrandet

Fördjupad kunskap om tolkning av de moderna instrumenten för utredning av EF: D-KEFS-batteriet, WCST, RCFT m fl.

Planering av åtgärder, interventioner och behandling, på basen av ny vetenskaplig kunskap, samt anpassade till individen och relaterade till fynden i utredningen.

Kursen omfattar 5 heldagar fördelade på inledande föreläsningss dagar och uppföljningsdagar med ca 3 månaders mellanrum. Under det första kurstillfället om tre heldagar presenteras en teoretisk genomgång av de exekutiva funktionerna, och deras utveckling i ett evolutionärt perspektiv. Såväl utvecklingsrelaterade begränsningar som nedsättningar till följd av förvärvade skador och degenerativa sjukdomar diskuteras i ljuset av moderna neurovetenskapliga fynd.

En stor del av de tre inledande dagarna ägnas åt fördjupad tolkning av de nio test som ingår i Delis-Kaplan Executive Function System, samt Wisconsin Card Sorting Test, Rey Complex Figure Test, m fl.

Dag tre innehåller ett avsnitt om hur man i utlåtandet och återkopplingen beskriver fynden. Därvid diskuteras också effektiv och ändamålsenlig planering, genomförande och uppföljning/utvärdering av olika åtgärder för att utveckla, återhämta eller kompensera för exekutiva svårigheter.

Förkunskaper och antagningsprinciper

Kursen vänder sig till legitimerade psykologer med förkunskaper i neuropsykologi som motsvarar den nuvarande psykologutbildningens nivå och som i sin verksamhet har neuropsykologiska utredningar som en av sina arbetsuppgifter. Deltagare antas i den ordning de anmäler sig, men psykologer som tidigare deltagit i kursen om utredningsmetodik ges företräde om antalet anmälda blir stort.

Kursens lärandemål

Deltagarna skall efter genomgången kurs kunna

- redogöra för den teoretiska grunden för begreppet exekutiva funktioner,
- genomföra en kvalificerad utredning av exekutiva funktioner,
- rapportera utredningen i form av ett utlåtande som präglas av begriplighet, samt
- genomföra återkoppling till klient och eventuella andra,
- kunna föreslå rimliga psykologiska åtgärder med utgångspunkt i vetenskapliga data, individuell anpassning samt med hänsyn till annan behandling, t ex farmakologisk,
- utvärdera och följa upp insatser på ett systematiskt sätt

Kursens uppläggning

Undervisningen sker i form av föreläsningar enligt nedanstående schema.

Kursen hålls i trevliga lokaler i centrala Stockholm. Detaljerat schema sänds ut i samband med kursstart. Lunch och kaffe ingår i kursavgiften.

27 maj, kl 9-12: Håkan Nyman

EF i evolutionärt perspektiv

Utveckling och avveckling av EF, effekter av förvärvade skador och degenerativa sjukdomar

Lunch 12-13

kl 13-16: Håkan Nyman

Avancerad tolkning av WCST och RCFT m fl test.

Sammanställning och övergripande tolkning

Instruktioner avseende examinationen av paper och egen utredning

28 maj, :kl 9-12 Christine Johansson

Avancerad processororienterad tolkning av testen i D-KEFS-batteriet

Lunch 12-13

Kl 13 – 16: Christine Johansson

Forts. D-KEFS-batteriet

29 maj, kl 9-12: Håkan Nyman

Hur presentera begränsningar och nedsättningar i exekutiva funktioner på ett begripligt sätt i utlåtande och återkoppling?

Lunch 12-13

Kl 13 – 16: Christine Johansson och Håkan Nyman

Evidensbaserade insatser för exekutiva problem vid olika psykiatriska/neuropsykiatriska tillstånd

Mellantiden: Deltagarna inbjudes att delta i gemensam sluten grupp på facebook för diskussion och "handledning" från kursledarna.

12 september, kl 9-16: Christine Johansson och Håkan Nyman
Fm Gemensam diskussion: frågor och problem som deltagarna aktualiserat
Em Examination av deltagares utförda arbeten (1/2 grupp)

13 september, kl 9-16: Christine Johansson och Håkan Nyman
Fm forts Examination (1/2 grupp)
Em forts Examination samt gemensam summering och avslut

Lärare

Kursansvarig och examinator är Håkan Nyman, Dr Med, leg psykolog, specialist i neuropsykologi.

Övriga lärare:

Christine Johansson, leg psykolog

Litteratur

Anderson V, Jacobs R & Anderson P. (2008). Executive Functions and the Frontal Lobes. A lifespan perspective. Psychology Press Ltd. Ca 500 s.

Oddy, M & Worthington, A. (2008). Rehabilitation of executive disorders: A guide to Theory and practice. Oxford University Press. Ca 400 s.

Aktuella artiklar, ca 100 sidor.

Litteratur från tidigare kurser som bör aktualiseras

Nyman H & Bartfai A (Red). (2000). Klinisk neuropsykologi. Lund, Studentlitteratur.

Finn SE. (2007) In Our Clients' Shoes: Theory and Techniques of Therapeutic Assessment.

Selander UB & Nyman H. 2:a utgåvan (2011). Psykologutlåtanden och intyg. Lund, Studentlitteratur.

Examination

Kursen examineras genom att 1) en **utredning** av en klient presenteras. Utredningen skall inlämnas i sin helhet, dvs alla protokoll och ett fullständigt utlåtande inklusive redovisning av hur återkopplingen gjorts.

Dessutom ska 2) ett **paper** författas som skall visa att deltagaren integrerat litteraturen och har förstått de centrala begreppen och de teoretiska resonemangen såväl som de empiriska fynd som understödjer dem.

Betyg

Som omdöme används Godkänd eller Icke godkänd. Deltagare vars inlämnade arbete inte bedömts som godkänt bereds tillfälle att under en rimlig tidsperiod komplettera och omarbetsa detsamma.